

ДІЛО

виходить щоденно передплатним

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, п. 100.
Конто сечт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11-12 год. передплатників
Рухомі не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА.
Місячно: з краєм 450 гол.
За границю:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 літ, Німеччині 750 марк,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 лев, Австрії
750 ш. — Зміна адреси і год.

В СПРАВИ ОГЛОШЕННЯ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАЩІ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

За злуку з Німеччиною.

Львів, 25. липня 1927.

Віденські заворушення, що поглинали сотню вбитих і тисячку ранених, в тому понад чотириста поліцаїв, найшли сильний відгук у цілому світі. Не тільки тому, що вони прийшли неждано, несподівано для всіх, не виключаючи й зразково організованої віденської поліції, не тільки тому, що Відень має багато завязаних прихильників і любителів по всіх державах Європи, але передовсім тому, що доля Віден — це одночасно доля цілої центральної Європи, доля європейського мира взагалі. Можна сміло сказати, що віденська революція, коли б вона була повелася, була б доведла до різних змін не тільки в самій Австрії, але й у її ближчих і дальших сусідів, змін натури політичної, а може й територіальної. А всяка територіальна зміна — цього не слід забувати! — це зломання всіх тих мирових договорів, якими молоду австрійську республіку ушамовлено самостійністю, це захвалення всіх тих підвалин, на яких побудована нинішня європейська рівновага.

З приводу віденських подій різні органи преси, як також деякі передові політичні діячі в Європі забирають знову голос у справі, що не тратить ніколи своєї актуальності, а саме в справі злуки австрійської республіки з Німеччиною. На що тему поновила напередодні віденської ворохобні знаменна стаття духового вождя австрійської соціалдемократії д-ра Оттона Бауера у віденському соціалістичному місячнику, з якою хочемо познайомити українських читачів. Стаття визначного соціалістичного теоретика заслуговує на тимбільшу увагу, що її автор, як і ціла австрійська соціалдемократія, є завзятим прихильником і борцем за приєднання Австрії до Німеччини.

Зазначивши, що австрійська соціалдемократія розвинула живу зацікавленість у справі злуки Австрії з Німеччиною і активності в цій справі не покине, д-р Бауер вказує на причини активності в цій справі міщанських класів. На його думку акція міщанських класів за злуку не має жодної ідейної основи, бо ініціаторам належить тут тільки на збереженні своїх особистих і класових інтересів. Тому, що в Німеччині є сьогодні при кермі міщанське правління, австрійські всілякі суспільники агітують з усіх сил за злуку, домагаючись уже тепер відповідної зміни в австрійському законодавстві і припоровлення його до законодавства німецького. Так само бажали б вони, докинувшись на відносини в Німеччині, внесення охорони локалізації в Австрії і взагалі переведення таких реформ, які вийшли б на добре тільки їх партійним і станом інтересам. Очевидна річ, що д-р Бауер протестує проти того, щоб пропанди за зєдиненням з Німеччиною, бо для нього злука з німцями не річ свята, до якої треба примувати з чистим серцем і чистими руками. Тенденція, що їх виявляють праві міщанські партії в своїй агітації за злуку,

треба безпощадно поборювати.

Отже головні думки статті-студії австрійського соціалістичного теоретика. Без сумніву цей політик говорив би зовсім інакше про справу злуки, якби при кермі в Німеччині були його партійні товариші-соціалдемократи і якби австрійське робітництво мало надію з хвилею злуки добитися нових соціальних здобутків і досягнень. Але тоді почувши ми по всякій правдоподібності й зовсім подібну до його оцінку соціалістичної акції в справі злуки з кругів міщанських партій.

Якби там не було, а стаття д-ра О. Бауера вказує недвозначно, що

акція за злуку з Німеччиною охопила всі круги австрійського населення. До того пре його само життя зі своєю неможлимою, залізною логікою, того вимагає його національна честь, його будучність. Недавні криваві заворушення у Відні доказали чераз наглядно, що створений побідними державами мир має дуже крихкі основи, що стабілізація відносин у повоєнній Європі тільки позірна. Коли ж воно так, а в тому годі сумніватися! — то на злуку Австрії з Німеччиною, як і на інші територіальні зміни в нинішніх державах Європи, мабуть довго чекати не прийдеться.

Івана Купала. Рікою пливають віски. Палають вогні. Молоді плятнічі доглядають на березі дівчат, що там купаються. Син магната ловить сестру Тараса Марину. Але йому з дівчиною не так легко впоратися. Тарас стає кривдиною з коня і в останнє загрожує йому страшною розплатою за усі кривди та образи, потім утіває на Січ.

На півдні, за Дніпровими порогами, розкинулася козацька воляниця. Хто сміливіший та більш рішучий — тікає від армії і утіває на Січ, минаючи пригноблене селянське життя та військові тривоги. Січ, виспівана протягом віків у піснях і думах, була єдиним пристановищем для всіх, що не могли примиритися з тодішнім, жалким соціальним положенням. Де селянин був рабом і тільки рабом.

Та Січ не була вже такою захисницею кривдлених, бо старшина в кошовий, куплені золотом, вислали Запорожців в походи проти кримських татарів, чи човнами по Чорному морі до султана в гості, бо це було корисне для тодішньої влади. Зрозумів це Тарас Трасило. І коли татари напали на українські села, котрих ніхто не боровив, не стерпів Тарас, не чекав, поки отаман „благословить у похід вирушати“, а примусив кошового дати йому загін запорожського лицарства, щоб дулом рукою боронити збобожілих селян. Тарас вертає у Січ, а викривши зраду кошового, сам стає кошовим і веде військом не проти татарів, але проти гнобителів селянської маси. У цій боротьбі Тарас гине, умирає його сестра. Їх батька і матір месники-гнобителі повісили.

Про Тараса-забана, що втік від магната і став батяком Січової воли майже не збережено правдивих історичних даних. В Шевченковій „Тарасовій ночі“ та в поемі Сосюрки „Тарас Трасило“ — романтичний герой, виворочений фантазією поета. У тім самім плані романтичної вигадки побудовано сюжет фільму „Тарас Трасило“ з грою Вуччи висвітлено особу напів легендарного батяка хлопів, що дивнувалися проти соціального угніту.

Сценарій фільму прегарний. У ній відбивається стиль українського минулого. Одежа, зброя взяті з укр. музеїв 15 — 17 віку. Сцена з ланського та кріпацького життя розгортається у прегарній Софіївці. Січ виглядає так, як на давніх рисунках. Одна сцена зобразована на картині Рєпіна „Запорожці пишуть лист до султана“. Життя на „Січі“ ілюстроване згідно з оповіданнями і переказами. Вибір кошового супроводять Січові образи. Кошовий тричі відмовляється вибору, а коли вже його приймає, козацтво обмацує його боком.

В фільмі нема сліду якоїсь карикатури. Костюми, зачіски і життя магнатів зображені так само вірно без нахилу до якоїсь наслідування, чи карикатури. Постаті, немов би вийняті із старинних портретів.

Фільм робить дотрапляюче враження. Соціальний ужиттє виведений у фільмі неабиякно вдало, без прикрас, чи переказів. В боях Запорожців з татарами беруть сотні іздів на конях.

Ставив фільм режисер Чарлліні за сценарієм Радина.

Другий фільм „Микола Джуря“ режисерував відомий артист у українській театрі Микола Тарасов.

Нафта без запаху.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 18. липня 1927.

I.

В увагах під таким заголовком дав знаменитий журналіст Жак Бенвіль оцінку подій, яка кинула цікаве світло на становище Зєдинених Держав Америки до Англії і до європейських справ взагалі. Що сталося?

„Стандарт Ойл“, велике американське товариство, що суперничав з англійсько-голландським товариством „Роял Датч“, заключило цими днями в Нью-Йорку угоду з радянською торговельною агенцією про доставу й продажу нафти — продукту, який, подібно як гріш, так само не має запаху, як торговля не знає батьківщини ні законів.

Англійський адмірал Консет доказав документами в своїй голосній книзі, що підчас війни і незалежно від блокади англійські великі торговці не переривали торгових взаємин з Німеччиною, які — очевидно — приносили їм грубі барви. Торговельної блокади, яку Англія силкується зорганізувати проти Радянського Союзу, американські англо-саксонці придержуються ще менше. Вони просто користуються розривом англо-радянських відносин, аби своєю торгівлею захопити в Радянському Союзі місце торгівлі англійської, а дуже мало журяться англійським пропозиціям торговельного бойкоту Рад. Союзу.

II.

Із злобною іронією говорить про це консервативний французький публіцист. Він бачить, що з нафтовою угодою з одним з найбільших у світі капіталістичних підприємств вийде ненадійна підмога радянським фінансам. На його думку саме нафти можна було держати Рад. Союз за ший. Відмовляючись купувати у більшовиків їх нафтову продукцію, себто головний предмет радянського зовнішнього вивозу, капіталістичний світ міг — мовляв — відірвати радянському господарству

заграничні кредити, яких йому треба, щоб могли заплатити свої імпортери — правда, дуже худі. Зєдинені Держави, які в Китаю демонстраційно стоять осторонь британської політики, показали, що на точці нафти їм не хочеться ставати в „спільний фронт проти більшовизму“. Річ певна, більшовизм не має в них найменшої симпатії і мало хто в Зєдинених Державках проливав би сльози на звістку про упадок більшовицького ладу в „Росії“, одначе погорда до комунізму — одна річ, а торгівля з ним — інша річ. Англійські конкуренти бойкотують Рад. Союз — тим краще, це нагода заняти їх позиції і спрямувати в свої кешені — їх зиски.

III.

На цьому ще й не кінець. Нафта, якої зисками американці преспоійно рипалися ділитися з більшовизмом, ця нафта в дуже великій частині походить із теренів, які — по засадом законів американських — і досі є власністю їх суперників. Президент „Роял-Датч“, „всемогутній“ Детерлінг, ще недавно, на загальному зборі цього товариства заявляв, що якби він купував нафту у Рад. Союзу, то він купував би те, що йому вкрадено. Іншими словами, Стандарт Ойл купувати-ме в більшовиків те, що вони „скупфікували“, або по термінології Детерлінга: вкрали — у Роял-Датч.

Цей дрібний собі скандал сьогочасного меркантилізму викликає в одних сміх, в інших обурення — відповідно тому, з якого становища хто глядить на нього. Нема сумніву, що Зєдинені Держави дають одним світові — зі своєї самої капіталістичної становища — злий приклад, адатний відвернутися проти них самих. Їх політики мають повні губи моралі і проповіді на тему незломної пошани для Законів і їх Заводів, — та щод? Зі стоку гори Синаю вдарило джерело нафти, і Закон пішов у забуття.

В. Левинський.

З побуту на Радянській Україні

VI.

Українські фільми.

Побіч Вуччи виступають: у „Тарасі Трасило“, вибиваючись на першій місці, заслужений артист Замицьковський в ролі кошового Січи Козиб і артистка театру „Березіль“

Н. Ужвій, як сестра Тараса Трасила, Марина.

Фільм вводить нас у початок 17 віку, у час кривого загострення класової боротьби на Україні. Ніч

ро, а пілу картини розгорнув разом з художником Базаєнтерном кіно-оператор Рона. До приїзду на Україну в р. 1925 працював Рона на кіно-оператора в постановника фільмів у Німеччині, Данії, а останні три роки в Нью-Йорку, у фірмах „Віта-граф“ і „Пешопал“. В фільмі „Микола Джеря“ був він не тільки оператором, але й співрежисером. В цій фільмі показав себе оператор Рона справжнім мистцем і володарем такого слухняного в його руках чималого апарату. Він пілі робити не фотографії, а гравюри.

Таких, як Микола Джеря, було на Україні багато. Не тільки з Вербіки, рідного села Миколи Джері, — з усіх усюд України, з усіх аристократичних і поміщицьких пароків, тікали вони невольничими гуртками від банчуків і торгунів, що їх щедро сипали на одягненні опини не тільки папи, а ще гірше, підпанки та їхні наймити. Не даром нарікало: „не так пани, як підпанки“.

Микола Джеря дістав від пана дозвіл подружитися з Немидором, але вже в день по вінчанню мав яти, як приїждів пана в салдати. Микола Джеря не зміг слухняно і без протесту кинути комусь під ноги своє життя. Він лишив у Вербіці старих батьків і молоді друзини та з невеличким гуртком товаришів явля в світ за очі. Працює за нуждення на платі в цукроварні, де від виснаження вмирає товариш Миколи, Касян. Микола Джеря втікає далі, бо пав шле за утікачами погоню. Явля аж на бесарабські степи, до широкого зеленого Дніпра, до Дніпро-вих плавнів. І пристає до рибальської артілі. У старого отамана артілі Ковтувця була молода дочка Мокрина, лийно схожа на покинутого Немидору. Однак і сюди по-пали панські слуги, що wraz із жандармерією випорали за утікачами, як гончі хорти. Пройшов про па Микола. Ватага утікачів розбіглася та зкрилася в очеретах. Микола поїхав на човні у море та тут був би загинув, якби не Мокрина, що провела його тайними затоками в очерети. Мокрина доматалася від нього, щоб він повинчався з нею і забув дружину, однак Микола відрікся від себе. Тоді в останнє бачив він Мокрину, бо жандарми підпалили очерети, з яких він мусів вилізати і підлізався. Забитого в калдани, зморданого і змученого поведали Миколу знайомими шляхами до рідної Вербіки. Замерхтіли перед очима чинамі отріхи, схилилися над ним

супорі, як камінь, лица селян. Хоча духовність, на приклад паря, прочитало маніфест про занесення кріпацтва, динч кликнув: „Тоді буде воля, як я схочу!“ — Микола Джеря глянув одчайов навкруги.

Постать Миколи Джері веде нас через усю Україну шістдесят років минулого віку. Від кріпацького села, що старанно заховує свої одвічні традиції, через бурлячі базари та цукроварні, повз довжелезні валки чумаків — до убогого Чорного моря, до „вільних“ рибальських ватаг веде вода глядача. То скорше картини України XIX віку, як індивідуальні пригоди й переживання героя. Однак на всякий спосіб Микола Джеря — це бунтар проти годинного ладу.

В році Немидори й Мокрини ані-малася арт. Товариська а побіч неї артисти Ляров, Капка, Остапівський та інші. Художнім керівником картини був знаменитий артист-малюк В. Кричевський.

Пишучи про ці дві фільми, я користуюся статтями Нила, Д. Ф.-го, поміщеними в „Кіні“ ч. 1. (13) і М. Буша в „Кіні“ ч. 3. (15) за рік 1927. Зачував, що американські українці замовили собі на Україні фільму „Тарас Шевченко“. Було би пожаданим, якби подбали про ці два нові фільми, що викликають просто незвичайне враження, щойно в фільмі „Микола Джеря“, із його незвичайної пластики научився я цінити оповідання Нечуя-Левицького.

В останніх часах виготовлено ще одну нову фільму з твору Гоголя „Сорочинський ярмарок“. Його виставляють в Харкові, але прависна конференція забирала мені стільки часу, що я його бачити не міг.

Декому здається, що фільмовим артистом, чи артисткою можна стати дуже легко, що вистає гарне личко, укладні форми і рухи. Таким людям не приходить на думку, що тут йде також тяжка праця, як і в театрі. В Києві при вул. Леніна ула-джене вже: „Кінофакультет Київського державного театрального Технікуму“. Це екранний відділ, що формує кіно-актора. Багато треба знати й уміти, щоб стати кіно-актором: мистецтво кіно-актора, фото-кіно-техніка, сценарій, монтаж, зна-йомість з режисерською обробкою сценарія. Багато часу відбирає культура тіла: спорт на воді, їзда верхом, ритміка, пластика, механіка роботи обличчя й тіла (біомеханіка). Наука тріває 4 роки інтенсивної

праці. В оселі 1927 року має бути перший випуск кіно-фаху. Однак не треба думати, що всі студенти, чи студентки, стануть акторами. Багато їх відпаде від сцени і вони займуть місце хіба по лабораторіях, як технічні, помічний персонал. (А. Борисов: „Кіно-Молодія“ в „Кіні“ ч. 4. (16) за рік 1927).

(Далі буде.) Кирило Стулунський.

Радянська Україна

Жидівська колонізація у світлі цифр і фактів.

В одному з останніх чисел „Діла“ пода-ли ми інформації про загальне положення жидівства в часі великої революції на Україні. Спинилися ми над розпаваним жидівською проблемою комуністами та по-дали для ілюстрації деякі дані про ново-утворений жидівський автономний район і про працю жидівських робітників у про-мислі та в державних технічних комуні-каційних і господарських установах. Циф-ри брали ми з фелетонів А. Хвилі про антисемітизм. Нині хочемо доповнити ці інформації додатковими даними, зачерп-нутими теж від того самого автора, які відносяться до колонізації жидів на віль-них землях України, а не тільки в одному новоутвореному жидівському районі. Крім того спинимось ми коротенько на теперіш-ньому антисемітизмі в УСРР, якому при-взає дуже багато уваги А. Хвилі.

Ще 1804 р. появилася був у давній Росії розпорядок про виселення в містечок і міст України 60 тисяч жидів у Степову Укра-їну для поселення на ріллі. Це поселення відбувалося дуже важко і серед невичай-но трудних чисто природних умов. О-статочно дішло до того, що в 1913 р. з тих 60 тисяч остало на ріллі лише 43.653 душ. В 1923 р., коли вже починалася нова колонізація зросло їх число до 53.387 душ. Між 1923 а 1927 р. цифра жидівських поселенців на ріллі подвоїлася до 107.660 душ. В часі між 1925 а 1927 р. сколонізу-вали жиди у Херсонщині, Криворіччї та в Мелітопольщині 128.460 десятин. У т. ав. державному земельному фонді було на Україні всього 1.008.000 десятин вільної землі. Жиди дістали з того, як подано, 128.460 десятин, а українські селяни 672.000 десятин. Виходило, що є тепер на Україні ще цілих 200.540 десятин неско-лонізованої вільної землі. Очевидно, що велика її кількість, якщо не вся припаде далішнім партіям жидівських поселенців. Коли зважимо, що на Україні є до 24 мі-ліонів селян, а в тім кругло 9.300.000 мало і безземельних, то ясно, що відношення між наділком вільних земель жидам (яких є біля 2 міліонів) та українським селянам вийде дуже несприятливим і з величезною во-рністю для жидів.

Ще розуміє А. Хвиля і паводить інші цифри, які малиб ослабити на українців, а саме він каже: Ось українська селянська маса до революції 1918 р. у свіму кор-псуванні аж 10.305.000 десятин землі (в селян було 24 міліони). Інша селянська комуністи нібито „обдарували“ селян аж 11.773.000 десятин ріллі. Щом у порівнянні з цим та іншим, яку сколонізували жиди. В полеміку з тим міркуванням Хвилі входить не будимо, бо висновки з них зро-бити собі кожний читач.

Та пригадуючи вразі ще з іншого бо-ку. За два роки, (у 1925 і 1926 рр.) зар-жава андала на жидівську колонізацію 1.900.000 карбованців або 830 тисяч доларів. Крім того жиди дістали від закордон-них організацій у 1925 і 1926 р. 4.414.000 карбованців або 2.307.000 доларів. А що дістали українські колоністи-селяни на ту саму ціль? Про те „літописець“ Хвилі ко-чить. Однак щоб ослабити ті цифри він капається за іншим наліб, а саме: держа-дала українськомус селянству в 1924 і 1925 рр. 15 міліонів карб., а в 1925 і 1926 рр. 90 міліонів карб. кредиту. Хто дістает той кредит — Хвиля не каже. Та ми зна-ємо, що дістает його кредитователі го-сподарі а не безземельні або малоземельні. Крім того чи не половина того кредиту пішла на організацію хліборобських кому-та колективних господарств, що по році до-двох літах, звичайно, провалювалися. Про те ми писали і наводили цифри з офі-ціальних білшовицьких джерел. Всього ж всі ціта комунітатура дістала українським селянам (із 24 міліонів) аж 174 міліони кре-диту. А попри те дістала комітети нево-можних селян і комітети взаємодопомо-г бідноті 7 міліонів безворотної допомоги. Коли зважати, що на неможливість, а те-пер і на комітетів взаємодопомоги опира-ються комуністи по селах, то зрозуміло, що навіть 7 міліонів безворотної допомоги трохи за мало на цілих 9.300 тисяч сіль-ських пущдарів. Тут годиться ще зва-жити, що американський „Агро-Джойнт“ зобов'язався доставити комуністам на жи-дівську колонізацію аж 25 міліонів доларів. Очевидно, що 21 міліонів тієї суми призначено на ту колонізацію яка ще не-ред комуністами.

Хвиля добуває багато позитивних сторін у жидівській колонізації не тільки для самих жидів, але й для держави. Але топра те підкреслює він і три дуже відричні П сторони, а саме: 1) є такі особи між жид. колоністами, що дістали землю самі не оброблюють її, а дають у аренду. 2) поселюються на ріллі і окремі спекулян-ти, що розвивають на ріллі спекуляції; 3) деякі переселюються на отримані наділи тільки для ола, а фактично роблять вога це тому, щоб, маючи переселенські доку-менти користуватися усімакими підходами для узакнення спекуляцій.

Діагн. М. Горький.

Виставки наших мистців у Кракові.

(Докінчення.)

Кілька картин Олексі Третьякова, це все річи, які були приміщені на горічній виставці академії мистецтв. З нових праць не прислав Третьяків нічого ініціально, а шкода, тому, що Париж, — куди він саме виїхав, — мусів корисно вплинути на його спосіб малювання. Те саме торка-ється і Л. Перфецького, репрезен-тованого на виставці ще слабше, бо ледви у виді одного баталістич-ного начерку.

Різьбар Сергій Литвиненко дався пізнати вперше на більшу міру. До-си виступав він тільки безпретен-сійно на академічних виставках, і щойно цим разом відважився на о-фіційний дебют. У його працях — які займали цілу одну кімнату, — свідні ще впливи школи, але в зв'яз-ку з тим пробивається розмах і си-ла людини з широкими поглядами. Основи й рід моделювання прийняв він від проф. Ляшки — зрештою дуже добрі, — а цей здобуток єди-не із змаганням витворити власний тип. До більшості композицій Лит-виненка належить „родина“, — група гарно зв'язана у формі й по-ва на настрою, далі „до волі“, „бандурист“, попри бюсти й маску арт. мал. Карпенка. В усіх своїх композиціях він висміється наскрізь

українцем, під оглядом змісту, і ви-ду. Ця форма є у нього настільки характерна, що який прий-шлося Литвиненкові виконати на замовлення якусь різьбу з політич-ного життя бельгійців, чи егзотич-ного побуту, він все лишилось тільки українським різьбарем. Між його експонатами не видно було лише власних керамічних виробів, якими він сильно зацікавився в о-станнє. Врешті не зовсім часливо вибрав Литвиненко два погруддя на виставку; І. Франка та секретаря академії мистецтв п. В. Хоча і ті різьби не є в основі знами, то все-таки Литвиненко має далеко варт-ніші праці у цій ділянці. Ще недав-но оглядав я в його робітні гарний бюст отамана С. Петлюри, призна-чений для одного табору, і цей бюст робив куди інтересніше враження.

Друга виставка відбулася у черв-ні у мистецькій академії. Число сту-дентів українців хиталося тут дуже різноманітно в поодиноких роках. Цим разом випало воно доволі за-мітно. Не проговорив ще буйний настрій 1922 р. коли тут студіювало рівночасно 18-ох наших земляків, що мали славу найздібніших уче-ників. — Сьогодні число отсе зменшилося на одну третину. Але віддай тільки тому, що в садиую-чому році вже зрости удвоє більше.

На виділ рисуку й малювання бу-ли записані: Людвик Турчин, Воло-димир Гаврилюк, Володимир Киве-люк та Роман Сельський, а на різьбу двох убоженців із Великої України:

згаданий Сергій Литвиненко й Ю-рій Кирієнко.

Наймолодшим з посеред них є Турчин, студ. І. р., а ученик школи рисукової проф. Яроцького. Кіль-ка його студій вказує на молодий зрілий до поважних завдань у мис-тецтві. Він поправний у веденні лі-ній, влучно зазначає майстерські ва-льори в рисуку та дуже добре во-лодіє вуглем чи сангіною. По цьо-му можна багато сподіватися.

Проф. Павч — не дуже пасли-вий поет — пластик Гуцульщини, діждався нарешті першого українця між своїми учениками. Є ним Во-лодимир Гаврилюк, студ. II. р. ака-демії. Павч повинен бути радий з того, що хтось з українців не має жалю до нього за його жанро-ві картини а найкращої закутності наших земель (не згадуючи про Сіхульського!) і все таки інтересу-ється ним, як педагогом. Однак Гаврилюк не переймається кольо-ристичними експериментами май-стра, шукаючи власних доріг. Він стежить перш за все за формою, а відтак — як малює, — масами П трактує. Далі нього не існують по-дробни, він — здається, — наче й зовсім не бачить їх, відтворює лише загально, сильно підчеркую-чи тони. Ідучи далі цим шля-хом, Гаврилюкові Павч не зашко-дить...

Картини Кивелюка — в порів-нянні з торічними, безумовно гір-ші. Свідний у них деякого роду за-непад, мовби на доказ теорії, що кожний молодий мистець — після швидкого розвитку в короткому часі, — мусить відтак припинювати свій скорий хід, інакше через кіль-ка літ. Все таки у Кивелюка бачимо щось прикрішого: чистий давній кольорит заступають тепер бруди-коліри, у всьому видно якийсь сму-вання, брак ранішої легкості. Пра-да — за винятком одного краєвиду, бо цей одинокий образець — і то невеличкий розміром, — пригадує давнього Кивелюка. Коли я дивився на цю картину й порівнював її з „фа-ховими“ пейзажами, виставленими на курсі проф. Камоцького, тоді відчув П видіст від тамтих. Там багато в ній тепла, погоди, ніжнос-ти й така щира фактура, що з при-ємністю спочиває на ній зір. В про-тидежності до своїх оліяних студій акту Кивелюк вповні зрєгабляту-вався нею, а крім цього ще й до-бром графікою, в якій пробива-ються наскрізь оригінальні зма-гання.

*) За свої праці одержав Гаврилюк на виставці грошеву нагороду

